

Galerie a muzeum litoměřické diecéze představuje nový exponát od 9. 10. 2018

Galerie a muzeum litoměřické diecéze představuje návštěvníkům nový exponát. Votivní desku ze Šopky od Mistra IW, která je v současné době zapůjčena na výstavu *Sasko Čechy 7000. Lásky, žal a vzdušné zámky* ve Státním muzeu pro archeologii v Chemnitz, je expozice obohacena o čtyři pozdně gotické desky se sveticemi – sv. Dorotou, sv. Kateřinou, sv. Voršilou a sv. Barborou od Mistra Svatojiřského oltáře ze sbírek litoměřických biskupů.

Půvabné drobné desky byly součástí neznámého oltáře, zasvěceného Panně Marii, kde snad tvořily ve dvou řadách nad sebou vnější stranu oltářních křídel. Na vnitřní straně byly, dnes neznámé, mariánské výjevy s Navštívením Panny Marie a s Klaněním tří králů. Střed oltáře tvořila malba či socha Panny Marie s dítětem. Původní určení oltáře není známo.

Desky ze Stvolínek vznikly v Praze kolem roku 1480 v dílně Mistra Svatojiřského oltáře. Tento anonym, pojmenovaný po svém nejdůležitějším díle, po oltáři se Smrtí Panny Marie určeném do kostela benediktinského kláštera sv. Jiří na Pražském hradě, je klíčovou osobností počínající pozdní gotiky na našem území. Mistr získal své školení v Norimberku, v okruhu dílny Mistra Tucherova oltáře a na jeho výtvarném rukopisu je znát i silná inspirace dílem Hanse Pleydenwurfa. Kompozici dívčích postav určila též grafika Martina Schongauera.

Činnost Svatojiřského mistra má klíčové místo při formování pozdně gotické výtvarné tradice v Čechách, neboť jde o nejstarší známý příklad malířské dílny v Praze v druhé polovině 15. století, po cézuře způsobené husitskými válkami. Mezi díla pocházející z této dílny patří i trojúhelné oltářní nástavce z Kadaně (Národní galerie v Praze), oltář v chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře nebo triptych s Pannou Marií a světlicemi rodiny Thunů (Národní galerie v Praze).

Vystavené světice patří do souboru svatých panen, doprovázejících Pannu Marii, které mají roli pomocnic v nouzi a přímluvkyň u božské matky. Sv. Dorota nese v ruce košík s květy z rajské zahrady, sv. Kateřina meč a knihu, pod nohama má rozlomené kolo, symbol jejího mučení. Sv. Voršila drží v náručí šípy, nástroj svého usmrcení a sv. Barbora má v rukách knihu a u nohy rozměrnou věž, místo svého věznění. Legendy o jejich životech a utrpení obsahuje Zlatá legenda, text dominikánského mnicha Jacoba de Voragine ze 13. století.

Desky byly zakoupeny biskupem Emanuelelem Arnoštem z Valdštejna mezi léty 1767–1789 pro letní biskupskou rezidenci ve Stvolínkách u České Lípy. Zde byly objeveny roku 1900.

Michaela Ottová
michaela.ottova@galerie-ltm.cz